

Vlaamse Juristenvereniging

Deze bijdrage werd door de Vlaamse Juristenvereniging geselecteerd en valt buiten de redactionele verantwoordelijkheid van het Rechtskundig Weekblad

Sociabiliteiten benchmarken

Zoals wel meer taalgebruik van juristen, komt deze titel niet meteen in aanmerking voor een eervolle vermelding in een «Heerlijk helder»-wedstrijd. Eigenaardig genoeg ligt dit niet aan het deel ervan dat ontleend werd aan het managementjargon. Dat is voldoende modieus om vlot over de tong te gaan. Neen, het is het onderdeel «sociabiliteit» dat vreemd aandoet. Klinkt dat woord allicht te weinig persoonlijk?

Met «benchmarking» heeft «sociabiliteit» gemeen dat het is ontleend aan vakjargon. Het komt echter uit een vakjargon dat momenteel minder goed in de markt ligt, namelijk dat van de sociologie, en de term duidt het talent van de mens aan om zich te integreren in een groep. De negentiende-eeuwse Duitse wijsgeer Georg Simmel was gefascineerd door deze vaardigheid, maar toch duurde het nog honderd jaar vooraleer sociabiliteit een populair concept werd. De schuldige daarvoor was de Franse historicus Maurice Agulhon, die onderzocht hoe bepaalde maatschappelijke categorieën onderscheiden vormen van groepsgedrag ontwikkelden, dat tot op grote hoogte een weerspiegeling was van hun maatschappelijke opvattingen.

Een doorwrochte studie over de sociabiliteit van juristen moet nog geschreven worden, maar wie even de moeite neemt om het landschap van de Europese juristenverenigingen te overschouwen, merkt meteen dat het aloude cliché waarin toga's, sigaren en oude port een hoofdrol spelen, afgedaan heeft. Sociabiliteit en clubbabiliteit zijn niet per definitie identiek.

Wat wel een dominant kenmerk lijkt te zijn van de meeste juristenverenigingen, is dat zij de ambitie hebben te wegen op het beleid. Dat is niet abnormaal: een overheid die zich inlaat met het recht, moet erop voorbereid zijn dat de mensen van het recht zich met haar

zullen inlaten. Die kruisbestuiving tussen de wereld van het recht en die van de politiek komt heel erg naar voren in de werkwijze van de Nederlandse, Duitse en Oostenrijkse juristenverenigingen. Hun jaarlijkse, respectievelijk twee- of driejaarlijkse samenkomsten hebben de uitgesproken ambitie het wetgevingsproces te beïnvloeden. «Rechtspolitiek» is een kernwoord in die visie op wat een juristenvereniging moet zijn: een gezaghebbende adviseur van de wetgever, zeg maar een Raad van State op vrijwillige basis.

Die keuze heeft een aantal gevolgen. Rechtspolitiek voert men niet onvoorbereid, en de lange tijd die verloopt tussen de vergaderingen van onze zusterverenigingen wordt nuttig gevuld met de redactie van preadviezen en voorbereidende documenten. Een ontmoetingsplaats of oord van vriendschap en wederzijds begrip tussen juristen zijn deze vergaderingen dan ook pas in tweede orde. Eerst arbeid, dan pas genoegen.

Alle vooroordelen ten spijt, zijn het de Zwitserse juristen die een andere, meer ontspannen werkwijze aanhangen. Hun jaarlijkse bijeenkomst heeft meer van een lang uitgesponnen activiteit van permanente vorming, waarbij het gezelligheidsaspect een belangrijke rol speelt. Ongetwijfeld speelt daarbij het gegeven dat de Zwitserse juristenvereniging niet enkel een ontmoetingsplaats wil zijn tussen juristen die tot uiteenlopende beroepsgroepen behoren, maar ook de dialoog tussen juristen uit diverse taalgroepen aan de gang wil houden.

De eerlijkheid gebiedt ons te zeggen dat we de concrete werking van de Hongaarse, Roemeense en Noordse (zeg maar Scandinavische) juristenverenigingen minder goed kunnen inschatten. Dat neemt echter niet weg dat we ons vrij comfortabel voelen bij de stelling dat de Vlaamse Juristenvereniging een vrij unieke werkwijze hanteert, door meermaals per jaar juristen uit verschillende

beroepsgroepen samen te brengen rond een maatschappelijk relevant thema. De samenhang van de Vlaamse juristen verdient volgens ons immers voortdurende zorg, en het publieke debat wordt dezer dagen het best gevoed door een regelmatige inbreng.

Bevinden de Vlaamse juristen zich dan op een eenzame weg? Zeker niet. Op geregelde basis is er overleg met de collega's uit Zwitserland, Duitsland en Oostenrijk. Met de vrienden van de Nederlandse Juristenvereniging gaat de samenwerking nog een stuk verder. In de mate van het mogelijke probeert onze vereniging in de programmatie van haar activiteiten ook rekening te houden met relevante evoluties in Nederland. Ook meer praktische thema's, zoals de coherentie van de Nederlandstalige rechtsterminologie in beide landen, krijgen de gepaste aandacht.

Sinds kort wordt ook gewerkt aan een nieuw en ambitieus project, namelijk een congres van juristen uit de diverse landen die het Nederlands of een nauw verwante taal als rechtstaal hanteren. De dialoog tussen juristen stopt immers minder dan ooit tevoren aan de landsgrenzen. Hoewel ook taalgrenzen geen beletsel zijn, kunnen zijn of mogen zijn voor juridische interactie, zijn onze verenigingen toch van oordeel dat het bij uitstek talige karakter van elke rechtsbeoefening het zinvol maakt van gedachten te wisselen binnen de ruime Nederlandstalige rechtsruimte. Een uitwisseling tussen juristen uit Nederland, Curaçao, Aruba, Sint-Maarten, Suriname, Zuid-Afrika, Namibië en Vlaanderen moet uit twee werelden het beste halen. Als dit project slaagt, zal de benchmarking van de juristensociabiliteit er weer wat anders uitzien.

Frank Judo
Voorzitter
Vlaamse Juristenvereniging
www.vjv.be